TORAH OHR • PARSHAS VAYEISHEV • MAAMAR 4

בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה כוי שכשנכנסו יונים להיכל וכוי

El veinticinco de Kislev

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA
likuteitorah.com/es/torah-ohr/vayeishev/4/

1 בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה כו' שכשנכנסו יונים להיכל וכו'.

"El veinticinco de Kislev [comienzan] los días de Janucá", etc.: "porque cuando los griegos entraron en el Santuario", etc.

וכשגברו מלכות בית חשמונאי ונצחום לא מצאו אלא פך א' של שמן כו'. לשנה אחרת קבעום ח' י"ט בהלל והודאה. להבין ענין הלל וענין הודאה.

"Y cuando prevaleció la casa real de los asmoneos y los derrotó, encontraron un solo frasco de aceite", etc. "Al año siguiente los instituyeron como ocho días festivos, con Halel y acción de gracias". Debemos comprender el sentido de Halel y el sentido de la acción de gracias.

וגם להבין למה תקנו בנס זה להדליק נרות זכר למקדש שמצאו פך א' של שמן כו' ולא תקנו כן בשאר נסים.

También debemos comprender por qué, a propósito de este milagro, instituyeron encender lámparas en recuerdo del Templo, donde encontraron un frasco de aceite, etc., mientras que no instituyeron lo mismo para los demás milagros.

וגם מה ענין נרות להלל והודאה. אך הענין הוא דכתיב נר מצוה ותורה אור כו'. ויובן בהקדים לבאר ענין המנורה שבבהמ"ק [שבבית המקדש] שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] וכי לאורה הוא צריך כו'.

Y también: ¿qué relación tienen las lámparas con Halel y la acción de gracias? La explicación es que está escrito: "Porque una mitzvá es una lámpara y la Torá es luz", etc. Esto se comprenderá después de explicar primero el sentido de la Menorá del Santo Templo, acerca de la cual nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron: "¿Acaso necesita Él su luz?", etc.

2 והנה כתיב ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה. ובבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה. שבלילה היה מדליק כל ז' הנרות ולמחר מדשנם ומטיבם

Ahora bien, está escrito: "Y cuando Aharon encienda las lámparas al caer la tarde, quemará [el incienso]", y: "Por la mañana, cuando prepare las lámparas, lo quemará". Porque por la noche encendía las siete lámparas y al día siguiente les quitaba las cenizas y las preparaba,

ולא היה מדליק אלא נר המערבי שהוא נר ששי שממנו היה מתחיל ובו היה מסיים.

y encendía únicamente la lámpara occidental, que era la sexta, con la que comenzaba y con la que concluía.

והענין כי הנרות הם המדות לך ה' הגדולה והגבורה כו' והן ז' נרות כנגד ז' מדות.

La explicación es que las lámparas son los atributos emocionales (midot): "Tuyos, Havaiá, son la grandeza y el poderío", etc.; son siete lámparas, correspondientes a las siete midot.

3 והנה בכל מדה ומדה יש זה לעומת זה בקליפה נגד הקדושה והן יונקות מן הקדושה

Ahora bien, en cada atributo hay "uno frente al otro": en la kelipá (la cáscara), frente a la santidad; y ellas se nutren de la santidad.

כמו מאהבה שבקדושה נמשך בהשתלשלות המדרגות להיות תאוה גשמית. וכן מיראה שבקדושה יראה רעה וכעס וכה"ג [וכהאי גוונא].

Por ejemplo, del amor en la santidad se produce un descenso, a través de la cadena descendente de niveles (hishtalshelut), hasta llegar al deseo físico; y, del mismo modo, del temor reverencial en la santidad [provienen] el temor negativo, la ira y cosas semejantes.

4 וצריך לבררם ולהפכם להתכלל בקדושה עליונה שתהיינה המדות כולן להי' בבחי' בטול לך ה' הגדולה והגבורה כו'.

Y deben ser depurados y transformados para quedar incorporados a la santidad suprema, de modo que todos los atributos sean para D'os en un estado de autoanulación (bitul): "Tuyas son, Havaiá, la grandeza y la fuerza", etc.

והבירור הוא בחכמה כי בחכמה אתברירו כו'. והחכמה הוא בחי' אור להאיר את המדות ולזככן.

La depuración se lleva a cabo por medio de Jojmá (sabiduría), pues "por medio de Jojmá son depurados", etc. Y Jojmá es una luz que ilumina los atributos y los purifica.

ובלילה שהוא זמן החשך היה צריך להאיר את כל ז' הנרות דהיינו להמשיך אור החכמה בכל מדה ומדה בפ"ע [בפני עצמו].

Durante la noche, que es el tiempo de oscuridad, era necesario encender las siete lámparas; es decir, atraer la luz de Jojmá a cada uno de los atributos por separado,

משא"כ ביום היה די בהדלקת נר הו' שהוא עיקר ההשפעה וממילא היה נמשך אור החכמה בכל המדות.

mientras que durante el día bastaba con encender la sexta lámpara, que es el canal principal de la influencia, y, de por sí, la luz de Jojmá llegaría a todos los atributos.

5 והנה יש עולם שנה נפש וכשם שהיה אהרן ממשיך המשכת אור החכמה בעולם שהן ז' בחי' ומדות עליונות שבסדר והנהגת העולם כך היה ממשיך אור החכמה בנפש ישראל

Ahora bien, existe «mundo, año, alma». Así como Aharon hacía descender la luz de Jojmá (sabiduría) al mundo, [a] los siete niveles y atributos supernos que conforman el orden y el gobierno del mundo, así también hacía descender la luz de Jojmá a las almas de Israel,

שהם יוצאי ירך יעקב שבעים נפש נגד בחי' ז' הנרות והם יוצאי ירך יעקב יו"ד עקב דהיינו בחי' יו"ד הוא בחי' חכמה הנמשכת ומשתלשלת בבחי' עקב וסוף המדרגות התחתונות.

que son «los que salieron del muslo de Yaakov: setenta almas», correspondientes a las siete lámparas. Son «los que salieron del muslo de Yaakov»: yud-ekev («talón»), es decir, la yud, que es Jojmá, atraída hacia abajo y descendiendo al nivel del talón, el final de los niveles inferiores.

6 וזהו וידו אוחזת בעקב עשו כי ידו אותיות יו"ד אוחזת את העקב של עשו לבלתי נתון לו תוקף התפשטות וממשלה רק להכניעו תחת הקדושה ולאכפי' לס"א [ולאכפיא] [לסטרא אחרא].

Esto es [lo que significa] "y su mano sujetaba el talón de Eisav": pues yadó («su mano») se compone de las mismas letras que yud; esta última sujeta el talón de Eisav para no concederle fuerza para extenderse y gobernar, sino solo someterlo bajo la santidad y subyugar la sitra ajra (el otro lado).

וזה היה ענין המשכת אהרן בהעלותו את הנרות להמשיך בחי' יו"ד של יעקב הוא אור החכמה לבחי' עקב כדי שתהיינה גם מדות הטבעיי' [הטבעיים] שבנפש הבהמית עולות ונכללות בקדושה.

Y este fue el sentido de lo que Aharon hizo descender al encender las lámparas: hacer descender la yud de Yaakov, la luz de Jojmá (sabiduría), hasta el nivel del talón, para que incluso los atributos naturales del alma animal asciendan y queden incorporados en la santidad.

7 והנה כתיב ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה וכן בבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה.

Ahora bien, está escrito: "Y cuando Aharon encienda las lámparas al anochecer, la quemará", y asimismo: "Por la mañana, cuando prepare las lámparas, la quemará".

בהעלות והדר יקטירנה וכן בבקר וכמ"ש בסדר המערכה הטבת שתי נרות קודמת לקטורת.

[Primero] "cuando encienda" y luego "la quemará", y asimismo por la mañana; como se afirma en el orden del servicio del Templo, preparar dos lámparas precede al incienso.

ולהבין ענין הקטרת שהיה אחר הדלקת והטבת שתי נרות הוא כי הנה ענין הנרות כבר מבואר למעלה שהוא ענין העלאת המדות שירדו ונשתלשלו בגשמיות הנה"ב [הנפש הבהמית] שתהיינה עולות ונכללות בקדושה. אך הקטרת הוא ענין העלאת האותיות שהן במחדו"מ [במחשבה דבור ומעשה] לבושי המדות שהן בחי' דומם.

Para comprender el asunto del incienso, que venía después de encender y preparar dos lámparas: el asunto de las lámparas, como ya se explicó arriba, consiste en elevar los atributos que descendieron y fueron atraídos hacia la materialidad del alma animal, para que se eleven y queden incorporados en la santidad. Pero el incienso consiste en elevar las letras —las del pensamiento, el habla y la acción—, que son las vestiduras de los atributos y pertenecen al nivel de lo inanimado.

8 ואותיות דקדושה נק' חומת בת ציון חומה של אבנים שתי אבנים בונות שני בתים כו' כנודע.

Las letras de santidad son llamadas "el muro de la hija de Sion", un muro de piedras: "dos piedras construyen dos casas", etc., como es sabido.

וכמ"ש במ"א ע"פ גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו אימתי נק' גדול כשהוא בעיר אלקינו כו'.

Y como se explica en otro lugar acerca del versículo: "Grande es Havaiá y muy alabado en la ciudad de nuestro D'os": ¿cuándo se lo llama grande? Cuando está en la ciudad de nuestro D'os, etc.

9 והנה אותיות של המחדו"מ [המחשבה דבור ומעשה] שנפלו בגשמיות תחת ממשלת הקליפות וסט"א [וסטרא אחרא] אין להם עלייה ע"י המשכת אור החכמה כי אין אור החכמה אלא במדות עצמן אהוי"ר [אהבה ויראה] כו'

Ahora bien, las letras del pensamiento, el habla y la acción que cayeron en la materialidad, bajo el dominio de las kelipot y la sitra ajra, no pueden elevarse mediante la atracción hacia abajo de la luz de Jojmá (sabiduría), pues la luz de Jojmá solo está en los atributos mismos: el amor y el temor, etc.,

שהן בחי' רוחניות (עמ"ש ע"פ וייצר כו' בפ' בראשית) אבל גשמיות האותיות אין להם עלייה כ"א ע"י הקטורת שסממני הקטרת היו מדברים שאין בהם טעם כלל

que son de naturaleza espiritual (véase lo explicado sobre "Y [D'os] formó", etc., en la parashá de Bereshit). Pero la materialidad de las letras no puede elevarse sino por medio del incienso, pues las especias del incienso eran sustancias que no tenían sabor alguno

ואינם ממין מאכל כלל הרי הן בבחי' דומם ובהקטרתן נעשה בחי' ריח העולה למעלה שמשיב את הנפש אשה ריח ניחוח להוי"ה שע"י הריח נעשה ניחוח דהיינו ירידה להשתלשלות המשכת בחי' הוי"ה יו"ד חכמה כו':

y no pertenecen en absoluto a la categoría de los alimentos; por eso, están en el nivel de lo inanimado. Al quemarlas, se produce un aroma que asciende y restaura el alma: "una ofrenda de fuego, un aroma grato para Havaiá". Pues por medio del aroma se produce nichoach («agradable»), es decir, un descenso a la cadena descendente, una atracción hacia abajo del nivel de Havaiá, [cuya] yud [es] Jojmá, etc.

10 והנה כ"ז [כל זה] היה בבהמ"ק [בבית המקדש] שהיו מקריבין קרבנות ועכשיו היא התפלה במקום הקרבנות. ולהבין ענין זה בתפלה.

Ahora bien, todo esto ocurría en el Sagrado Templo, donde se ofrecían sacrificios; y ahora la oración ocupa el lugar de los sacrificios. Debemos entender esto [en términos de] la oración.

הנה בסדר המערכה היה דם התמיד קודם להטבת שתי נרות ונרות לקטרת וקטרת לאברים נמצא שדם התמיד קודם לנרות וקטרת ואברי התמיד אחר נרות וקטרת.

En el orden del servicio del Templo, la sangre del tamid (la ofrenda diaria) precedía a la preparación de dos lámparas; las lámparas precedían al incienso, y el incienso, a los miembros. Resulta que la sangre del tamid precedía a las lámparas y al incienso, mientras que los miembros del tamid venían después de las lámparas y del incienso.

ויובן ענין זה בעבודת ה' בתפלה. כי הנה עיקר העבודה בק"ש [בקריאת שמע] ותפלה הוא למסור נפשו בק"ש [בקריאת שמע].

Esto se comprenderá en el servicio a D'os en la oración. Pues lo esencial del servicio en el Shemá y la oración es entregar el alma en el Shemá.

11 והנה יש ב"פ [ב' פעמים] מס"נ [מסירות נפש] למסור נפשו באחד. ובכל נפשך אפילו נוטל את נפשך כו'. ולהבין מהו ענין ב"פ [ב' פעמים] מס"נ [מסירות נפש] הללו

Ahora bien, hay dos clases de autosacrificio (mesirut néfesh): entregar el alma en «Uno» y «con toda tu alma: incluso si Él toma tu alma», etc. Para comprender en qué consisten estas dos clases de autosacrificio:

הנה למס"נ [למסירות נפש] באחד קאי על נה"א [נפש האלקית] שהיא בבחי' ביטול ממש וכמ"ש חי ה' אשר עמדתי לפניו. בחי' עמידה היא ביטול באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה ממש.

el autosacrificio en «Uno» se refiere al alma divina, que se encuentra en un estado de verdadera autoanulación (bitul), como está escrito: «Tan cierto como que Havaiá vive, ante Quien he estado». El estado de estar de pie es autoanulación en la Luz Infinita (Or Ein Sof) misma, bendito sea.

12 ובחי' ובכל נפשך היינו שגם בחי' נה"ב [נפש הבהמית] הי' [היה] בבחי' אתכפייא ואתהפכא כו'

Y el nivel de «con toda tu alma» significa que también el alma animal debe estar en un estado de subyugación y transformación (iskafya e is'hapcha), etc.

שמס"נ [שמסירות נפש] זו אינה באחד אלא בבחי' ברוך שם כבוד מלכותו כו'. והענין כי הנה נודע שבחי' ממלא כ"ע [כל עלמין] וסוכ"ע הכל נק' בחי' שמי בלבד.

Pues este autosacrificio no ocurre en «Uno», sino en el nivel de «Bendito sea el nombre de la gloria de Su reino», etc. La explicación es que, como es sabido, tanto el nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin) como el de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin) se llaman únicamente el nivel de «Mi Nombre».

13 וכמאמר מלך משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול. ועדי עד פי' כל העליות שמעולם עד עולם בעילוי אחר עילוי עוה"ב [עולם הבא] וג"ע [וגן עדן] העליון וימות המשיח ותחה"מ [ותחיית המתים] וכמה רבוא רבבות עולמות והיכלות המבואר בזוהר.

Como dice la plegaria: "Rey, alabado y glorificado por siempre y para siempre (adei ad), es Su gran Nombre". "Por siempre y para siempre" significa todos los ascensos de un mundo a otro, elevación tras elevación: el Mundo Venidero, el Jardín Superior del Edén, los días del Mashíaj y la Resurrección de los Muertos, y las muchas miríadas de miríadas de mundos y recintos explicados en el Zohar.

14 ובאמת יש הרבה יותר עד אין קץ וכמ"ש ולגדודיו אין מספר וגדודיו הן מלאכים שהן בחי' חיצוני' העולמות ומכ"ש [ומכל שכן] נשמות שהן פנימי' [פנימיות / פנימית] עולמות אין זה אלא בבחי' שמו שם כבוד מלכותו.

En verdad, hay muchos más, sin fin, como está escrito: "Sus huestes son innumerables". Sus huestes son los ángeles, que constituyen la dimensión exterior de los mundos; y mucho más aún las almas, que constituyen la dimensión interior de los mundos. Sin embargo, todo esto se encuentra únicamente en el nivel de "Su Nombre", el nombre de la gloria de Su reino.

כמשל התפשטות המלך במדינה שרק שמו הולך בכל מדינות מלכותו ולא עצמותו ומהותו

Como en la analogía de la extensión de un rey por su país: solo su nombre se difunde por todas las provincias de su reino, no su esencia ni su ser.

כך כביכול התפשטות החיות הנמשך מאור א"ס ב"ה להחיות כל הברואים ונפש כל חי אין התפשטות והמשכה זו רק בבחי' שם שהוא רק זיו והארה בבחי' התפשטות בלבד ונק' אא"ס [אור אין סוף]

Así también, por así decirlo, la extensión de la fuerza vital que desciende de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, para dar vida a todas las criaturas y al alma de todo ser viviente: esta extensión y transmisión hacia abajo se encuentran únicamente en el nivel de un "nombre", que no es más que un resplandor y una iluminación, una mera extensión, y se la llama la Luz Infinita (Or Ein Sof).

אבל עצמות א"ס ב"ה ממש הוא רם ונשא כי אני ה' לא שניתי כתיב ואין ערוך אליו יתי' אפי' [אפילו] כערך טפה מים אוקינוס כו'.

Pero la esencia misma del Infinito (Ein Sof), bendito sea, es sublime y elevada, pues está escrito: "Porque Yo, Havaiá, no he cambiado"; y nada puede compararse con Él, bendito sea, ni siquiera en la proporción de una gota al océano, etc.

15 והנה הנשמה ונפש האלקי' מחמת שהיא בבחי' פנימי' [פנימיות / פנימית] העולמות היא בטלה ונכללת ביחוד עליון ב"ה לגבי אור א"ס ב"ה ממש מחמת ששורה ומאיר עליה אור א"ס ב"ה

Ahora bien, el alma, el alma divina, por pertenecer a la dimensión interior (pnimiut) de los mundos, se encuentra en estado de autoanulación (bitul) y queda incluida en la unidad superior (yijudá ilaá), bendito sea, ante la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, misma; pues esta reposa y resplandece sobre ella,

ומשכלת ומתבוננת ברוממותו יתי' איך שאין להעריך אליו ואני ה' לא שניתי כו'.

y contempla y medita acerca de Su exaltación, bendito sea: cómo nada puede compararse con Él, y «Yo, Havaiá, no he cambiado», etc.

אבל בהשתלשלות וירידת המדרגות עד סוף המדרגות תחתונות דנה"ב [דנפש הבהמית] המלובשת בגוף הגשמי ממש. הנה הגשמי הוא מסך מבדיל ומפריד היחוד עליון מחמת שנראה לעיני בשר ליש ודבר נפרד

Pero, en la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut) y el descenso de los niveles, hasta el final de los niveles más bajos, [es decir, el nivel] del alma animal investida en el cuerpo físico real, lo físico es una pantalla que la separa y divide [de la unidad superior], pues a los ojos de carne aparece como un ser y una cosa separada.

ומ"מ ע"י ירידת הנשמה ונפש אלקי' שלא ירדה בשביל עצמה שהרי גם קודם ירידתה היתה בבחי' אשר עמדתי כו' אלא הירידה היא צורך עליי' [עלייה] נפש הבהמית היא להאיר לה הארה מיחוד עליון ב"ה שתוכל גם היא לעלות וליכלל באא"ס [באור אין סוף] ב"ה.

No obstante, mediante el descenso del alma, del alma divina, que no descendió para sí misma —pues incluso antes de su descenso se encontraba en el nivel de «ante Quien me he mantenido», etc.—, el descenso es para permitir el ascenso del alma animal: hacer brillar sobre ella una iluminación de la unidad superior, bendito sea, para que también ella pueda elevarse e incluirse en el Or Ein Sof, bendito sea.

16 והארה והמשכה זו היא מבחי' ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

Esta iluminación y esta extensión hacia abajo proceden del nivel de "Bendito sea el nombre de la gloria de Su reino por siempre jamás".

דהיינו ע"י התבוננות שכל מה שנראה ליש ונפרד אין זה אלא בחי' זיו ושם כבוד מלכותו. ואי לזאת יהיה היש בטל כמו זיו השמש בשמש כו' וכמ"ש במ"א.

Es decir, mediante la contemplación de que todo lo que parece ser una entidad separada no es sino un resplandor, el nombre de la gloria de Su reino. Por eso, la entidad quedará autoanulada, como el resplandor del sol dentro del sol, etc., como se explica en otro lugar.

17 והנה בעליית נה"ב [נפש הבהמית] להתכלל באור א"ס ב"ה גדול מאד ורב כחה שהיא בחי' בע"ת [בעלי תשובה] דמשכין בחילא יתיר.

Ahora bien, en el ascenso del alma animal para quedar incluida en la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, su poder es muy grande y abundante, pues pertenece al nivel de los baalei teshuvá (quienes retornan), que "atraen con mayor fuerza".

כי נה"ב [נפש הבהמית] נלקחה מחיות הקודש שבמרכבה. והחיות נושאות את הכסא ודמות כמראה אדם עליו מלמעלה.

Pues el alma animal fue tomada de las Jayot sagradas (seres vivientes) de la carroza. Y las Jayot llevan el Trono, y "la semejanza de la apariencia de un hombre sobre él, desde arriba".

18 וברעש גדול מתנשאים. וזה היה ענין דם התמיד צפונה לפני הוי"ה שהקרבנות היו בנפש הבהמה להעלותה לשרשה שנלקחה מבחי' פני שור שבמרכבה.

«Y con gran estruendo se elevan». Este era el sentido de la sangre del tamid, [degollado] «al norte, delante de Havaiá»: pues los sacrificios se realizaban con el alma del animal, para elevarla a su raíz, de la cual había sido tomada: el nivel del rostro del buey en la Carroza.

והתמיד היה מקדשי קדשים ששחיטתן בצפון בחי' גבורה שמהשמאל בחי' רעש גדול. וגם צפונה צפון ה'

El tamid era una de las ofrendas de santidad suprema, que se degüellan en el norte: el nivel de Guevurá (contención), que corresponde al lado izquierdo, el nivel de «gran estruendo». Además, tzafoná («en el lado norte») [es] tzafún hei, «la hei oculta»,

דהיינו בחי' ה' אחרונה של שם הוי"ה שהוא בחי' העלם וצמצום א"ס ב"ה שמחמת זה היה הרעש.

es decir, el nivel de la hei final del Nombre Havaiá, que es el nivel del ocultamiento y el tzimtzum (contracción) del Infinito (Ein Sof), bendito sea; y por eso se producía el estruendo.

וזהו צפונה לפני הוי"ה. שמבחי' צפונה שהוא בחי' רעש גדול מתנשאים ונושאים את הכסא דמות כמראה אדם למעלה מבחי' אדם לפי ששרשם מעולם התהו לפני מלך מלך לבני ישראל.

Esto es «al norte, delante de Havaiá»: desde el nivel del «lado norte», que es el nivel de «gran estruendo», se elevan y llevan el Trono, cuya figura es semejante a la apariencia de un hombre, por encima del nivel de hombre; pues su raíz proviene del Mundo de Tohu, «antes de que reinara rey alguno sobre los hijos de Israel».

19 והנה הוי"ה יו"ד חכמה כו' בחי' אדם. משא"כ ברעש גדול מתנשאים למעלה מבחי' אדם. וזהו לפני הוי"ה מקור בחי' הוי"ה שמשם נמשך להיות התהוות בחי' הוי"ה.

Ahora bien, el Nombre Havaiá, cuya yud es Jojmá (sabiduría), etc., corresponde al nivel del hombre; mientras que «con gran estruendo se elevan» por encima del nivel del hombre. Esto es «antes de Havaiá»: la fuente del nivel de Havaiá, desde donde se atrae la formación misma del nivel de Havaiá.

והנה כמו שדם התמיד היו מקריבים מנפש הבהמה ממש כך התפלה במקום הקרבנות היא בעליות והתכללות נפש הבהמית שבאדם שהיא ג"כ ברעש גדול בחי' רשפי אש והתלהבות בתשוקה וצמאון כו'.

Y así como se ofrecía la sangre del tamid [ofrenda diaria], tomada del alma misma del animal, así también la plegaria, en lugar de los sacrificios, consiste en la elevación y la inclusión del alma animal que hay en la persona, que también se produce «con gran estruendo»: en el aspecto de llamaradas de fuego y fervor, con anhelo y sed, etc.

20 וזהו אדם ובהמה תושיע הוי"ה בחי' בהמה שבאדם תושיע להיות בה ג"כ המשכת בחי' הוי"ה.

Esto es «Al hombre y a la bestia salvas, Havaiá»: salvas el aspecto animal que hay en el hombre, para que también en él se extienda el nivel de Havaiá.

וצמאון זה ותשוקה זאת היא בחי' בכל לבבך. שבלב יש ב' חללים חלל הימני מלא אויר ורוח.

Esta sed y este anhelo son el aspecto de «con todo tu corazón». Pues en el corazón hay dos cavidades: la cavidad derecha está llena de aire y aliento,

וחלל השמאלי מלא דם שהדם הוא הנפש רביעית דם שהנפש תלוי בו משכנו בלב ששם יסוד האש והחום הטבעי.

y la cavidad izquierda está llena de sangre, pues «la sangre es el alma»; la revi'is [medida de sangre] de la que depende el alma tiene su morada en el corazón, donde se encuentran el elemento del fuego y el calor natural.

כנודע שכנפי הריאה מנשבי' [מנשבים] על הלב לקררו מחמימות ושם הוא משכן התשוקה וצמאון האלקי להעלות ולהתכלל באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה:

Como es sabido, los lóbulos de los pulmones soplan sobre el corazón para enfriarlo de su calor. Allí está la morada del anhelo y la sed divinos, para elevarse y ser absorbidos en la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea Él.

21 והנה אחרי בחי' ההעלאה והתכללות זו רוח אייתי רוח ואמשיך רוח להמשיך אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה למטה כמים הפנים.

Ahora bien, después de este ascenso y esta absorción, «el espíritu trae espíritu y hace descender espíritu»: para hacer descender la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, abajo, «como el agua [refleja] el rostro frente al rostro».

כשם שמבטל א"ע [את עצמו] מיש לאין כך נמשך מלמעלה מאין ליש שתהא השראת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש למטה כמו למעלה.

Así como uno se anula a sí mismo, pasando de la existencia a la nada, también se atrae desde arriba, de la nada a la existencia, para que el Or Ein Sof mismo repose abajo como arriba.

22 ובכל נפשך בכל כחות הנפש מחדו"מ [מחשבה דבור ומעשה]. וגם כל נפש כלולה מנר"נ [מנפש רוח נשמה]. ועיקר הנפש היא המשכלת כ"ח לפום שעורא דיליה. יש מארי מקרא. ויש מארי משנה ותלמוד.

"Con toda tu alma": con todas las facultades del alma: pensamiento, habla y acción. Además, cada alma comprende nefesh (fuerza vital), ruaj (espíritu) y neshamá (alma). Y la parte principal del alma es la intelectual, cada uno según su medida: hay maestros de la Escritura y hay maestros de Mishná y Talmud.

וזהו ענין הדלקת הנרות. אלא שבין הערבים מדליק כל ז' הנרות ובבקר בשעת הטבת שתי נרות היה מדליק נר הששי אחר הטבתו ואח"כ מדליק נר הז'.

Este es el sentido del encendido de las lámparas. Sin embargo, al caer la tarde encendía las siete lámparas, mientras que por la mañana, al preparar dos lámparas, encendía la sexta después de prepararla y luego encendía la séptima.

23 והוא כענין ותורה אור להיות מאיר אור התורה בכל נפשך נפש השכלי' [השכלית]. ומזה בא לבחי' ובכל מאדך בכל ממונך היא בחי' הצדקה שהיא סתם מצוה מעשיית.

Es como «y la Torá es luz»: que la luz de la Torá brille en «con toda tu alma», el alma intelectual. De esto se llega al nivel de «con toda tu fuerza», con todos tus bienes, que es el nivel de la caridad (tzedaká), que es [lo que se llama] «mitzvá» sin más, una mitzvá de acción.

כנודע שהמצות שהן בעשייה גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] הן בבחי' קטרת הנעשה מסממנים שאין בהם טעם ואינם ממין מאכל.

Como es sabido, las mitzvot que se realizan mediante una acción física pertenecen al nivel del incienso, que está hecho de especias que no tienen sabor y no son de la categoría de los alimentos.

24 ומהם נעשה בחי' ריח העולה למעלה לחזק את המוח ולהשיב את הנפש שראשית גילוי כלליות הנפש הוא במוחין שבראש ופעולות הריח היא שלא תהיה הנפש בבחי' הסתלקות מן המוחין רק שתשוב ותתגלה מהעלם אל הגילוי.

De ellas se produce una fragancia que asciende, para fortalecer la mente y devolver el alma. Pues la primera revelación del alma en su conjunto se da en el intelecto (mojín) de la cabeza, y la acción de la fragancia consiste en que el alma no se retire del intelecto, sino que vuelva y se revele, pasando de lo oculto a lo revelado.

25 וכך הוא ענין המצות. וכללותן היא מצות הצדקה. שעליה נאמר וצדקה תרומם גוי. שמתרוממת ועולה למעלה מעלה. וכתיב וילבש צדקה כשריון וכובע ישועה בראשו.

Así ocurre con las mitzvot, cuya expresión general y colectiva es la mitzvá de la caridad, acerca de la cual se dice: "La caridad exalta a una nación": ella misma es exaltada y se eleva cada vez más. Y está escrito: "Se vistió de caridad como de una cota de malla, y de un yelmo de salvación sobre Su cabeza".

שריון הוא מקשקשים רבים. וכך הנה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול. להיות בחי' שריון שהוא מגן לכל החוסים בו.

Una cota de malla está [hecha] de muchas escamas. Del mismo modo, cada moneda contribuye a una suma considerable, hasta formar una cota de malla que es un escudo para todos los que se refugian en ella.

וכך הצדקה נעשה בחי' מגן ומחסה שלא יהיה יניקת הקליפה וסט"א [וסטרא אחרא]. ונעשה בחי' כובע ישועה בראשו:

Del mismo modo, la caridad se convierte en un escudo y un refugio, para que la kelipá (la cáscara) y la sitra ajra (el otro lado) no puedan nutrirse; y se convierte en un "yelmo de salvación sobre Su cabeza".

26 וביאור ענין זה הנה כתיב עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא. שמבחי' צדקה נעשה בחי' עטרת תפארת שיבה היא בחי' הדרת פנים יאר ה' פניו כו'

La explicación de esto es la siguiente: está escrito: "Las canas son una corona de gloria; se encuentra en el camino de la caridad". De la caridad surge el nivel de "corona de gloria, canas", que es el nivel de la majestad del rostro: "Que Havaiá haga resplandecer Su rostro", etc.,

בחי' פנימיות היא בחי' תעלומות לב ופנימית הלב שמתאחדת עם המוח בבחי' תרין ריעין דלא מתפרשין. כי חיצוניות הלב אינה מתאחדת עם המוח שהמוח ברשותו להשכיל ולהתבונן בגדולת א"ס ב"ה.

el nivel de la dimensión interior (pnimiut), que es el nivel de "las cosas ocultas del corazón", la dimensión interior del corazón, que se une con la mente como "dos compañeros que nunca se separan". Pues la dimensión exterior (jitzoniut) del corazón no se une con la mente: la mente está bajo el dominio de la persona, que puede comprender y contemplar la grandeza del Infinito (Ein Sof), bendito sea,

27 ואעפ"כ [ואף על פי כן] חיצוניות הלב אינה ברשותו אבל פנימי' [פנימיות / פנימית] הלב היא מתאחדת ממש עם המוח. ומחמת הצדקה נעשה בחי' ריח המשיב את הנפש ומאיר גילוי המוח להתאחד בפנימית הלב.

Y, sin embargo, la dimensión exterior del corazón no está bajo el control de la persona; pero la dimensión interior del corazón verdaderamente se hace una con la mente. Y por medio de la caridad se produce una fragancia que restaura el alma y hace brillar la revelación de la mente, para que se haga una con la dimensión interior del corazón.

וזהו שמן וקטורת ישמח לב. זה הקב"ה דכתיב צור לבבי. דכמו שהלב ממשיך חיות לכל האיברים. כך הנה כתיב ואתה מחיה את כלם.

Esto es "El aceite y el incienso alegran el corazón": esto se refiere al Santo, bendito sea, como está escrito: "la Roca de mi corazón". Pues, así como el corazón transmite fuerza vital a todos los miembros, así está escrito: "Y Tú das vida a todos".

28 ושמחת הלב היינו בחי' גילוי פנימיות דהיינו בחי' פנימית אור א"ס ב"ה אין ערוך אליו כו'.

La alegría del corazón es la revelación de la dimensión interior, es decir, de la dimensión interior de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, con la que nada puede compararse, etc.

וע"י הצדקה שהוא בחי' בטול היש לאין שנותן חיי נפשו מיגיעו. נמשך מלמעלה המשכה ליש מאין ממש הוא בחי' פנימית אור א"ס ב"ה ממש.

Y por medio de la caridad, que es la autoanulación de lo existente en la nada, pues uno entrega la vida de su alma, fruto de su esfuerzo, se atrae desde arriba una emanación hacia lo existente desde la nada misma, que es precisamente la dimensión interior de la Luz Infinita, bendito sea.

29 וזו היא בחי' עושים רצונו של מקום. כי הנה רצון הוא בבחי' שינוי. ואני הוי"ה לא שניתי כתיב.

Este es el nivel de "hacer la voluntad del Omnipresente (Makom)". Pues la voluntad está sujeta al cambio, y está escrito: "Yo, Havaiá, no he cambiado".

אלא ישראל עושים רצונו ש"מ [של מקום] להיות התפשטות רצונו ית' בבחי' מקום שהן הן המצות שהן רצונו ית' המלובשות בעשי' [בעשיה] גשמית בבחי' מקום וזמן.

Pero Israel hacen la voluntad del Omnipresente, [haciendo que] Su voluntad, bendito sea, se extienda a la dimensión del lugar: estas son las mitzvot, que son Su voluntad, bendito sea, revestida en la acción física, en el espacio y el tiempo.

30 ותרי"ג מצות דאורייתא וז' דרבנן הם תר"ך עמודי אור. כמו עמוד המחבר מעלה ומטה להיות אוא"ס [אור אין סוף] שבבחינת פנימית שלמעלה מעלה מגדר עלמין שורה ומתלבש בבחי' רצון בתרי"ג מצות דאורייתא וז' דרבנן המלובשות בגשמיות.

Las 613 mitzvot de la Torá y las siete mitzvot rabínicas son 620 columnas de luz, como una columna que conecta lo de arriba con lo de abajo: así, la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, de la dimensión interior, que está muy por encima de los límites de los mundos, reposa y se inviste, como voluntad, en las 613 mitzvot de la Torá y las siete mitzvot rabínicas, que están investidas en realidades físicas.

31 ולכך נק' מעשה הצדקה כובע ישועה. כי ישועה מלשון וישע ה' אל הבל כו'. שפונה אל תפלתו דהיינו שגורם להיות הקב"ה פונה בעצמו ובכבודו להמשיך גילוי עצמותו ומהותו ממש.

Por eso, el acto de caridad se llama "yelmo de salvación (yeshuá)". Pues yeshuá tiene la misma raíz que "Y Havaiá se volvió (vayishá) hacia Hevel", etc.; es decir, se volvió hacia su plegaria. Esto significa que [la caridad] hace que el Santo, bendito sea, se vuelva Él mismo, con Su gloria, para hacer descender la revelación de Su mismísima esencia y ser.

וגילוי זה מתחלק לש"ע [לש"ע (370)] נהורין והוא מקור התפארת שיבה בחי' הדרת פנים כדכתיב גבי כהנים ומגבעות תעשה להם לכבוד ולתפארת שהמגבעות שהם בחי' הכובע ישועה נמשך להיות בחי' תפארת שיבה והדרת פנים.

Esta revelación se divide en 370 luces, y es la fuente de "la gloria de las canas", la majestad del rostro. Así está escrito acerca de los sacerdotes: "Y harás para ellos gorros, para honor y gloria"; los gorros, que son el "yelmo de salvación", se hacen descender para convertirse en "la gloria de las canas" y en la majestad del rostro.

32 וזהו עטרת תפארת שיבה וכ"ז [וכל זה] בדרך צדקה תמצא כי מבחי' צדקה נעשה בחינת כובע ישועה להמשיך בחינת הדרת פנים יאר ה' פניו בחינת פנימיות כנ"ל. ואחר כך בחינת איברים. שבקרבנות היו שני דברים דם וחלב.

Esto es "Corona de gloria son las canas", y todo esto "se encuentra en el camino de la caridad": pues de la caridad llega a formarse el "yelmo de salvación", para atraer hacia abajo el esplendor del rostro: "Que Havaiá ilumine Su rostro"; este es el nivel de la dimensión interior (pnimiut), como se explicó arriba. Y después [viene] el nivel de los miembros, pues en los sacrificios había dos elementos: sangre y grasa.

33 והדם קודם לנרות. וקטורת היא בחינת בכל לבבך והאיברים שהן החלב היה אחר הנרות והקטרת.

La sangre precede a las lámparas y al incienso; es el nivel de "con todo tu corazón"; y los miembros, que son la grasa, venían después de las lámparas y del incienso.

והענין כי החלב הוא בחי' התענוג כמו שאנו רואים שמי שהוא בעל תענוג יש לו רבוי חלב.

La explicación es que la grasa es el nivel del deleite, como vemos que quien vive en el deleite tiene mucha grasa.

והיינו להיות כל חלב להוי"ה שיתענג על ה' בשמחה ובטוב לבב מרוב כל

Esto significa: "Toda la grasa es para Havaiá"; que uno debe deleitarse en D'os con alegría y buen ánimo, más que de toda abundancia,

ולא יהיה לו תענוג אחר כלל ועי"ז והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך כו'. ואנכי ממש מצוך כו' שעי"ז יהיה בעיניו מתיקות התורה כו':

y no tener ningún otro deleite en absoluto. Por medio de esto, "estas palabras que Yo te ordeno", etc., [estarán sobre tu corazón]; y "Yo" mismo te ordeno, etc., de modo que por medio de esto la dulzura de la Torá estará ante sus ojos, etc.

34 ומעתה נבא לבאר ענין חנוכה מה שמברכין להדליק נר חנוכה. ומה ענין חנוכת המזבח וחנוכת הבית.

Ahora pasamos a explicar el asunto de Chanukah, [y] por qué bendecimos "encender la lámpara de Chanukah"; y cuál es el asunto de la dedicación (chanukah) del altar y de la dedicación de la Casa.

הנה כתיב חנוך לנער ע"פ דרכו. שהוא כשרוצים ללמדו. והרי הוא רחוק מזה צריך לחנכו.

Está escrito: "Educa (chanoch) a un joven según su camino"; es decir, cuando se quiere enseñarle y él está lejos de ello, es necesario educarlo.

35 והחינוך הוא במתנות רבות שנותנים לו. אך הנה כתיב נער הייתי שרו ש"ע [של עולם] אמרו שהחיות המתפשט בכל העולמות לכל חד לפום שיעורא דיליה הוא בבחי' נער.

La formación se realiza mediante muchos regalos que se le dan. Pero está escrito: «Yo era un joven (na'ar)»; [los Sabios] dijeron que el Príncipe del Mundo dijo [este versículo]: es decir, la fuerza vital que se extiende por todos los mundos, a cada uno según su medida, está en el nivel de un na'ar (joven).

וכמ"ש והוא נער את בני בלהה כו'. שם הקטנה רחל. ה' קטנה בחי' מל' ה' אחרונה של שם הוי"ה להיות ומלכותו בכל משלה. להוות הנבראים מאין ליש הוא בבחי' קטנה לפי שהיא בבחי' גבולים ומצרים.

Como está escrito: «Y él era un joven con los hijos de Bilhá», etc.; [y] «el nombre de la menor (hake-tanah) era Rajel»: hei ketaná, «una hei pequeña», el nivel de Maljut (soberanía), la hei final del Nombre Havaiá, para que «Su realeza gobierne sobre todo». Para hacer que las criaturas existan, pasándolas de la nada al ser, este nivel es «pequeño», porque pertenece al ámbito de los límites y las restricciones.

36 ולגבי א"ס ב"ה שכשמו כן הוא אין לו סוף כו' נק' כל כללות החיות בשם קטנות שאין ערוך אליו ית'. ולכן כתיב מי יקום יעקב כי קטן הוא.

En relación con el Infinito (Ein Sof), bendito sea, quien, tal como es Su nombre, así es Él: no tiene fin, etc., toda la fuerza vital, considerada en su conjunto, recibe el nombre de «pequeñez», pues no guarda comparación con Él, bendito sea. Por eso está escrito: «¿Cómo podrá mantenerse en pie Yaakov, pues es pequeño?»

כי יעקב מבריח מן הקצה אל הקצה ומאחר שיש קצה בראש וקצה בסוף הרי יש לו בחי' גבול וה"ז [והרי זה] בבחי' קטן לגבי א"ס ב"ה.

Porque Yaakov es la barra que se extiende de un extremo al otro; y, puesto que hay un extremo arriba y otro abajo, tiene un límite y, por eso, es pequeño en relación con el Ein Sof, bendito sea.

37 וכדי להמשיך אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש בקרבנות דם התמיד ונרות וקטרת ואברים היה המזבח קטן מהכיל

Para hacer descender la Luz Infinita (Or Ein Sof) misma —bendito sea Él— mediante los sacrificios (la sangre del tamid [sacrificio diario], las lámparas, el incienso y los miembros), el altar era demasiado pequeño para contener [la Luz Infinita].

ולכן התנדבו הנשיאים לחנוכת המזבח רבוי מתנות לחנך את המזבח והיה מתנתם מרובה מזה שהקריבו עליו בכ"י [בכל יום] את הכבש אחד כו' שהקריבו משל צבור של כל ישראל.

Por eso, los príncipes se ofrecieron voluntariamente a traer numerosos regalos para la inauguración del altar, a fin de inaugurar el altar; y su ofrenda superaba lo que se ofrecía sobre él cada día: «un cordero», etc., que se ofrecía con los fondos comunitarios de todo Israel.

38 והנשיאים לפי שהיו במעלה יותר משאר כללות ישראל נתנו לחנוכת המזבח מתנה מרובה קערות כסף ופרים וכבשים ועתודים

Los príncipes, como se encontraban en un nivel más elevado que el resto de la comunidad de Israel, ofrecieron un gran regalo para la inauguración del altar: cuencos de plata, toros, corderos y machos cabríos,

כדי שיהיה כח בקרבנות של ישראל להמשיך אור דבר יום ביומו בקרבנות של כל יום ויום.

para que las ofrendas de Israel tuvieran la fuerza necesaria para hacer descender luz, "el asunto de cada día en su día", en las ofrendas de cada uno de los días.

וכך היה ענין הנרות דחנוכה בימי חשמונאי שהיונים לא בקשו לשלוח ידם רק להשכיחם תורתך ולהעבירם כו' וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] (בב"ר [בבראשית רבה] פ' ט"ז ופ' מ"ד) שאמרו כתבו לכם על קרן השור כו'.

Así también fue el asunto de las luminarias de Janucá en los días de los asmoneos: los griegos no buscaron ponerles las manos encima, sino únicamente "hacerlos olvidar Tu Torá y hacerlos transgredir", etc.; como dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria (Bereishis Rabbah, secciones 16 y 44): les dijeron: "Escriban sobre el cuerno del buey", etc.

ופי' לפי שכל העובדי כוכבים יש להם נה"ב [נפש הבהמית] מפני שור אלא שהם מקבלים מבחי' הפסולת והשמרי' [והשמרים] בחי' קרנים וטלפים שמרים ופסולת

La explicación: todos los idólatras tienen un alma animal que proviene del rostro del buey, pero reciben del nivel de los desechos y los sedimentos, del nivel de los cuernos y las pezuñas, sedimentos y desechos,

שאין עולים ונכללי' [ונכללים] בקדוש' [בקדושה / בקדושת] פני שור שבמרכב' [שבמרכבה] שנושאות את הכסא ודמות אדם שעליו מלמעלה שכח זה רק בהנפש אלקית שהוא מבחי' אדם שעל הכסא.

que no ascienden ni se incorporan a la santidad del rostro del buey en la Carroza, [las Jayot (seres vivientes)] que llevan el Trono y la figura de un hombre sobre él, por encima; pues esta fuerza [existe] únicamente en el alma divina, que proviene del nivel del hombre que está sobre el Trono.

39 והנה"ב [והנפש הבהמית] היא מבחי' אדם שבחיות שבמרכבה ודמות אחד לארבעתן. ודמות פניהם פני אדם. ולכן יש להם כח להמשיך אור א"ס ב"ה ממש.

Y el alma animal [de Israel] proviene del nivel del hombre que hay entre las Jayot (seres vivientes) de la Carroza: «los cuatro tenían una sola semejanza», «y la semejanza de sus rostros era el rostro de un hombre». Por eso tienen el poder de hacer descender la mismísima Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea.

והיונים נתקנאו בישראל ורצו שגם ישראל יכתבו על קרן השור שיקבלו מבחי' קרנים וטלפים כנ"ל שלא ליכלל בקדושת אדם העליון.

Los griegos envidiaban a Israel y querían que Israel también escribiera sobre el cuerno del buey, para que recibiera del nivel de los cuernos y las pezuñas, como se explicó antes, y no quedara incorporado a la santidad del Hombre supremo.

וזהו שאין לכם חלק כו'. והישראל היו חלשים ומעטים בזמן ההוא ואעפ"כ [ואף על פי כן] מסרו נפשם על קדוש השם

Esto es [el sentido de] «que ustedes no tienen parte», etc. Los israelitas eran débiles y pocos en aquel tiempo; sin embargo, entregaron sus vidas por la santificación del Nombre.

ובכח מס"נ [מסירות נפש] הי' [היה] להם כח להמשיך אור התורה מחדש והמשכ' זו היא בבחי' חנוכה בחי' מתנה מרובה המשכת כובע ישועה להיות עטרת תפארת שיבה כו':

Y mediante la fuerza del autosacrificio (mesirut néfesh), tuvieron la fuerza para hacer descender nuevamente la luz de la Torá. Este acto de hacer descender corresponde al nivel de Janucá (dedicación), el nivel de un regalo abundante: hacer descender el «yelmo de salvación» para que llegue a ser la «corona de gloria: las canas», etc.

40 וזהו ענין הלל והודאה כי הלל הוא לי' [לשון] שבח וגם לשון בהילו נרו כו'. הארה בבחי' גילוי

Esto es el concepto de Hallel y agradecimiento. Pues hallel significa alabanza y también aparece en la expresión "cuando brilló Su lámpara (b'hilo)", etc.: iluminación en forma de revelación.

וזה נמשך מזה כי מחמת השבח שמשבחים את האדם במעלות ומדות שיש בו מעוררים את המעלות ומדות שבו לצאת מהעלם לגילוי.

Y una cosa se deriva de la otra: pues, mediante la alabanza con que se alaba a una persona por las virtudes y cualidades que posee, se despiertan las virtudes y cualidades que hay en ella para que salgan de lo oculto a lo revelado.

41 וזהו הללויה שיצא שם י"ה מהעלם לגילוי להיות בחי' יו"ד חכמה כו' מלמעלה מן החכמה

Esto es «Halleluyah»: que el Nombre Yah salga de la ocultación a la revelación, para que se manifieste el nivel de la yud, Jojmá (sabiduría), etc., desde un nivel superior a Jojmá.

כי חכמה כ"ח מ"ה [מה] בגימטריא אדם והמשכת בחי' אדם שעל הכסא הוא מבחי' שלמעלה מעלה מבחי' אדם הוא בחי' אור א"ס ב"ה ממש ועי"ז נעשה בחי' שם י"ה תרין ריעין דלא מתפרשין

Pues Jojmá es koaj mah («el poder de Mah»), y Mah tiene el mismo valor numérico que adam («hombre»); y la extensión hacia abajo del nivel del hombre sobre el Trono procede de un nivel muy superior al del hombre: la propia Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea Él. Por medio de esto, el Nombre Yah llega a ser «dos compañeros que nunca se separan».

ואח"כ הללו את שם ה' להיות המשכת חכמה במדות שתהיינה גם המדות בבחי' בטול לך ה' הגדולה כו'.

Y después, «Alaben el Nombre Havaiá»: que Jojmá descienda a los atributos, para que estos también estén en un estado de autoanulación (bitul): «Tuya, Havaiá, es la grandeza», etc.

אך כ"ז [כל זה] ההילול והשבח להמשיך מההעלם לגילוי הוא ע"י עבדי ה' שהם בבחי' עבדים שמקבלים עליהם עומ"ש [עול מלכות שמים] בבחי' שום תשים כו'

Pero toda esta alabanza y elogio, que hace descender de la ocultación a la revelación, se logra por medio de «los siervos de Havaiá», que sirven como siervos mediante la aceptación del yugo (kabalat ol) del reino de los Cielos, como en «pondrás ciertamente [un rey sobre ti]», etc.

וכמ"ש במ"א שבחי' הלל והשבח הזה והמשכה זו היא בחי' מאה ברכות שחייב אדם לברך בכל יום שהוא בחי' הברכה והמשכה מהעלם אל הגילוי.

Como se explica en otro lugar, este nivel de alabanza y elogio, y esta extensión hacia abajo, corresponde al nivel de las cien bendiciones que la persona está obligada a recitar cada día: el nivel de bendecir y hacer descender de la ocultación a la revelación.

42 וזהו יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם. מעתה מהתחל' [מהתחלת] הזמן שהוא בבחי' מלכותו ית' שאז שייך ל' [לשון] זמן מלך מלך כו' כמ"ש במ"א

Esto es: «Que el Nombre Havaiá sea bendito desde ahora y para siempre». «Desde ahora»: desde el comienzo del tiempo, que corresponde al nivel de Su Maljut (soberanía), pues entonces se aplica la noción de tiempo: «D'os es Rey, D'os fue Rey», etc., como se explica en otra parte.

ועד עולם היינו שיומשך ויתפשט עד סוף כל המדרגות שיהי' [שיהיה] גילוי אלקות כו'.

«Y para siempre»: que sea atraído y se extienda hasta el final de todos los niveles, para que haya una revelación de la Divinidad, etc.

43 וכ"ז [וכל זה] בחי' הלל והללויה להמשיך מההעלם אל הגילוי. אבל בחי' הודאה הוא בחי' שוב שצ"ל רצוא ושוב

Todo esto corresponde al nivel de Hallel y Halleluyah, para hacer descender de lo oculto a lo revelado. Pero el agradecimiento es el nivel del «regreso», pues debe haber «correr y regresar».

ולמעלה נק' מטי ולא מטי שבאמת אין אא"ס [אור אין סוף] ב"ה בגילוי ממש בזה"ז [בזמן הזה] כ"א לע"ל [לעתיד לבוא] ונגלה כבוד הוי"ה כי עין בעין כו'

Arriba, esto se llama «alcanzar y no alcanzar». Pues, en verdad, la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, no está realmente revelada en esta época; solo lo estará en el Tiempo Venidero: «Y se revelará la gloria de Havaiá», «pues ojo a ojo», etc.,

משא"כ עכשיו אין הגילוי רק בבחי' קול דודי דופק אני ישנה ולבי ער כו' ומשחרב בהמ"ק [בית המקדש] אין להקב"ה בעולמו אלא ד"א [ד' אמות] של הלכה כו'

mientras que ahora la revelación se da únicamente en el modo de «La voz de mi amado golpea a la puerta», «Yo duermo, pero mi corazón está despierto», etc.; y desde que fue destruido el Templo Sagrado, el Santo, bendito sea, no tiene en Su mundo sino los cuatro codos de halajá, etc.

ונמשך מזה בחי' הודאה ובטול לאור א"ס ב"ה הנמשך בתורתו ועבודתו. ודברי אשר שמתי בפיך. ואשים דברי בפיך. אני המשנה המדברת בפיך כו':

De esto se deriva el nivel del agradecimiento y la autoanulación (bitul) ante el Or Ein Sof, que se hace descender en Su Torá y en Su servicio: «Y Mis palabras que he puesto en tu boca», «Y he puesto Mis palabras en tu boca», «Yo soy la Mishnah que habla en tu boca», etc.

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY-NC 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Sinagogas, escuelas y proyectos sin fines de lucro pueden copiarla, imprimirla y compartirla libremente, y pueden pedir donaciones para cubrir el costo de impresión; nunca puede venderse. Citen a Kehot Publication Society y likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/torah-ohr/vayeishev/4/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak